

de Rechtspraak

Rechtbank
Rotterdam

T/6032
ontk. 30-03-06

Aantekenen

De heer/mevrouw J.H. Ochtman
Larikslaan 138
3053 LE Rotterdam

Sector Bestuursrecht

bezoekadres
Wilhelminaplein 100/125

correspondentieadres
Postadres postbus 50951,
3007 BM Rotterdam

t (010) 297 12 34
f (010) 297 25 55
www.rechtspraak.nl
Rabobank 19 23 28 417

Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.

datum 29 maart 2006
onderdeel T1
contactpersoon mevr N. Yilmaz
doorkiesnummer 2704/2768/2755/2742
ons kenmerk procedurenummer 05 / 3912 VEROR VRLK T1
casusnummer
uw kenmerk U/5115
bijlage(n)
onderwerp het beroep van Stichting Natuurbescherming Vlinderstrik te Rotterdam

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij zend ik u een kopie van de uitspraak van de rechtbank waarbij op bovenvermeld beroep is beslist.

Hoogachtend,

griffier

RECHTBANK TE ROTTERDAM

Meervoudige kamer voor bestuursrechtelijke zaken

Reg.nr.: AWB 05/3912-KLS

Proces-verbaal van de mondelinge uitspraak

gedaan op 21 maart 2006

in het geding tussen

de Stichting Natuurbescherming Vlinderstrik, gevestigd te Rotterdam, eiseres,
gemachtigden J.H. Ochtman en J.F. Dijkshoorn,

en

het Dagelijks Bestuur van de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek, verweerder,
gemachtigden mr. M.A.C. Kooij en ing. G.B. Arkestein.

Aan het geding heeft als belanghebbende deelgenomen:
Gemeentewerken Rotterdam.

Na de sluiting van het onderzoek ter zitting op 21 maart 2006 heeft de rechtbank onmiddellijk mondeling uitspraak gedaan. De beslissing en de gronden van de beslissing luiden als volgt:

Beslissing:

De rechtbank,

recht doende,

verklaart het beroep niet-ontvankelijk.

Gronden

In geding is het besluit van verweerder van 29 juli 2005 waarbij het bezwaar van eiseres tegen de in het besluit van 22 maart 2005 vervatte weigering van verweerder om handhavend op te treden tegen het kappen van bomen in het Schiebroekse Park tijdens het broedseizoen van 15 maart tot 15 juli 2005, ongegrond is verklaard.

Ter zitting is gebleken dat de bomenkap - waarvoor vergunning is verleend bij een in rechte vaststaand besluit van 19 juni 2003 - is afgerond op of rond 16 maart 2005. Het door eiseres nagestreefde doel van dit beroep (het met ingang van 15 maart 2005 stilleggen van de werkzaamheden die bestaan in het kappen van bomen en onderbeplanting in het Schiebroekse Park) kan daarom met een vernietiging van het hier bestreden besluit niet (meer) verwezenlijkt worden. Immers, de bomen in kwestie zijn reeds gekapt en een herplantingsplicht behoeft door de rechtbank in dit kader niet te worden opgelegd omdat deze reeds voortvloeit uit een op 22 april 2003 gesloten convenant tussen verweerder en diverse natuurbeschermingsgroeperingen en niet is gebleken dat verweerder zijn verplichting ter zake niet nakomt of zal nakomen indien zulks cultuurtechnisch en planttechnisch mogelijk is.

Eiseres dient derhalve wegens het vervallen van procesbelang niet-ontvankelijk verklaard te worden.

Voor een veroordeling in de proceskosten ziet de rechtbank geen aanleiding.

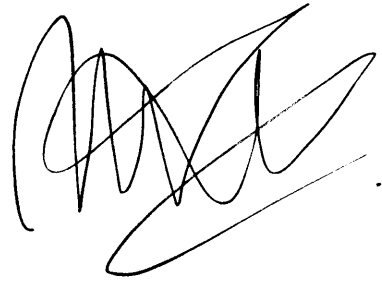
Deze uitspraak is gedaan door mr. M. van 't Klooster als voorzitter, in het bijzijn van mr. P. Vrolijk en mr. M. Schoneveld als leden en mr. A. Vermaat als griffier.

De griffier:

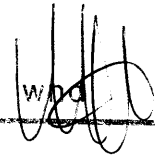
Afschrift verzonden op: 29 MRT 2006

De voorzitter:

Een belanghebbende - onder wie in elk geval eiseres wordt begrepen - en verweerder kunnen tegen deze uitspraak hoger beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage. De termijn voor het indienen van het beroepschrift bedraagt zes weken en vangt aan met ingang van de dag na die waarop het afschrift van deze uitspraak is verzonden.

VOOR COPIE CONFORM
De griffier van de
Rechtbank Rotterdam
Sector Bestuursrecht

3 SRMR 5457123

Aangetekend en tevens per fax nr.: 010-2972555.

Rechtbank Rotterdam
-Sector Bestuursrecht-
Postbus 50951
3007 BM Rotterdam

Ons kenmerk: U/5115

Rotterdam, 5 september 2005.

Onderwerp: Beroep tegen beschikking op bezwaar handhaving rooivergunning.

Geacht College,

Namens de Stichting Natuurbescherming Vlinderstrik doe ik u hierbij als gemachtigde een beroepschrift toekomen tegen de beschikking op bezwaar¹ van het dagelijks bestuur van de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek van Rotterdam d.d. 29 juli 2005, verzonden 2 augustus 2005, over de door ons ingediende bezwaarschriften² tegen (1) niet tijdig nemen van een besluit en (2) de uiteindelijke weigering³ van het dagelijks bestuur om met onverwijlde spoed handhavend op te treden wegens in strijd met de in de op 19 juni 2003 verleende rooivergunning voor het kappen van 2880 bomen in het 2% vlak Schiebroekse Park opgenomen voorwaarde om in de broedtijd (15 maart tot 15 juli) geen werk uit te voeren. Kopieën van de bij de beschikking op bezwaar behorende stukken zijn bijgevoegd. De bijgevoegde kopieën van onze bezwaarschriften verzoek ik u hier als herhaald en ingelast te beschouwen; ter motivering van mijn beroepschrift.

Tegen de beschikking op bezwaar wil ik, naast onze bezwaarschriften, nog het volgende naar voren brengen:

Expliciete voorwaarde rooivergunning om geen werk uit te voeren tijdens broedtijd (15 maart tot 15 juli) en daarnaast gericht ontzien van eventuele in gebruik zijnde nesten buiten die tijd. Deze expliciete voorwaarde is opgenomen in blz.14 van het ***Transformatieadvies Schiebroekse Park e.o. d.d. 8 januari 2003.***⁴

Dit advies maakt onderdeel uit van de rooivergunning.

Gezien de beschikking op bezwaar d.d. 2 augustus 2005 en het daarbij behorende preadvies van de commissie voor de behandeling van de bezwaarschriften van 24 mei 2005 is verweerder van mening dat dit niet het geval is.

Dit in tegenstelling overigens met de beschikking op bezwaar d.d. 18 november 2003 waarin wordt aangegeven dat in een met diverse natuurorganisaties en vertegenwoordigers uit de Klankbordgroep Schiebroekse Park getekend convenant afspraken zijn gemaakt over de uitvoering van de bomenkap. Het transformatieadvies is de basis en het uitgangspunt geweest voor het tekenen van het convenant.

Feit is dat op 15 en 16 maart 2005, dus in strijd met de in het transformatieadvies opgenomen voorwaarde, is gekapt.

Partijen zijn het hierover eens.

¹ Bijlage I – 1. Beschikking op bezwaar d.d. 29 juli 2005, verzonden 2 augustus 2005.

² Bijlagen I – 2,4,5,6. Bezwaarschrift d.d. 7 april 2005 en faxen d.d. 21-03, 16-03 en 15-03-05.

³ Bijlage I – 3. Afwijzing verzoek om handhaving

⁴ Bijlage III – 4. Transformatie Schiebroekse Park e.o. d.d. 8 januari 2003.

De vraag is nu of dit advies als juridisch bindend onderdeel beschouwd dient te worden van de rooivergunning.

Verweerder motiveert haar stelling met het advies van de commissie voor de behandeling van bezwaarschriften:

“Nu *noch* in het primaire besluit van 19 juni 2003⁵, *noch* in de beschikking op bezwaar van 18 november 2003⁶ als expliciete voorwaarde is opgenomen dat er niet tussen 15 maart en 15 juli gekapt mag worden is handhaving op grond van schending van de rooivergunning juridisch niet haalbaar. Het standpunt van appellant dat alle uitgangspunten en voorschriften uit het convenant⁷ als vanzelfsprekend ook beschouwd kunnen worden als aan de rooivergunning gekoppelde voorwaarden, deelt de commissie *niet*”.

Ik blijf evenwel op het standpunt staan dat het Transformatieadvies wel degelijk als juridisch bindend element van de rooivergunning beschouwd dient te worden.

Ten eerste wil ik daarbij wijzen op de uitspraken van zowel de Rechtbank⁸ als van de Raad van State⁹. Uit voornoemde uitspraken blijkt dat het Transformatieadvies van 8 januari 2003 onderdeel van de verleende rooivergunning is. De Rechtbank Rotterdam en de Raad van State kwamen kennelijk om volgende redenen tot deze conclusie.

-De rooivergunning is in overleg met diverse natuurorganisaties en vertegenwoordigers uit de Klankbordgroep Schiebroekse Park tot stand gekomen; zoals expliciet is vermeld zowel in de aanvraag als in de uiteindelijke vergunning *en* in de beschikking op bezwaar d.d. 18 november 2003.

-De afspraken met diverse natuurorganisaties en vertegenwoordigers uit de Klankbordgroep Schiebroekse Park zijn vastgelegd in het op 22 april 2003 getekende Convenant.

-Het Transformatieadvies d.d. 8 januari 2003 werd op 15 februari 2003 met natuurorganisaties en vertegenwoordigers uit de Klankbordgroep in een gezamenlijke bijeenkomst besproken en is de basis en het uitgangspunt geweest tot het tekenen van het Convenant. Zie hiervoor het Memo d.d. 04-02-03 van de Griffier¹⁰ van de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek aan de deelraad, het Convenant zelf, de uitnodiging voor de Klankbordgroepvergadering d.d. 15 januari 2003¹¹ waar het Transformatieadvies werd toegelicht en het verslag van de bijeenkomst d.d. 15 februari 2003 in de Postiljon van 19 februari 2003¹² waarin duidelijk naar voren komt dat het Transformatieadvies het uitgangspunt is geweest van de toen gevoerde besprekingen.

-Naast de in het Transformatieadvies opgenomen voorwaarden en aanbevelingen werden bovendien nog enkele aanvullende wensen van de ondertekenaars van het convenant als werkplan in het convenant opgenomen.

⁵ Bijlagen II – 1 en 2. Aanvraag rooivergunning en verleende rooivergunning 19 juni 2003.

⁶ Bijlage II – 3. Beschikking op bezwaar d.d. 18 november 2003.

⁷ Bijlage III – 5. Convenant d.d. 22 april 2003

⁸ Bijlagen V – 1 en 2. Uitspraken Rechtbank 19-01-04 (VVEROR 03/3725-NAV en 10-09-04 VEROR 03/3726-VRE.

⁹ Bijlagen V – 3 en 4. Uitspraken Raad van State 08-10-04 200407645/2 en 06-07-05 200407645/1.

¹⁰ Bijlage III – 1. Memo Griffier aan de deelraad deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek d.d. 04-02-03.

¹¹ Bijlage III – 2. Uitnodiging voor Klankbordgroepvergadering 15-01-03 o.a. Toelichting Transformatieadvies.

¹² Bijlage III – 3. Verslag in de Postiljon 19-02-03 over bijeenkomst natuurgroepen d.d. 15-02-03.

Gezien het feit dat zowel de Rechtbank als de Raad van State het Transformatieadvies als onderdeel van de rooivergunning beschouwen en gezien het feit dat onomstotelijk is komen vast te staan dat het Transformatieadvies de basis en het uitgangspunt is geweest voor het door diverse natuurorganisaties en vertegenwoordigers van de Klankbordgroep getekende Convenant en gelet op de uitgangspunten in de rooivergunning d.d. 19 juni 2003 en in de beschikking op bezwaar d.d. 18 november 2003; ben ik van mening dat in casu geen ander oordeel mogelijk is, dan dat de voorschriften uit het convenant ten aanzien van het Transformatieadvies als vanzelfsprekend ook beschouwd kunnen worden als aan de rooivergunning gekoppelde voorwaarden.

Flora en Faunawet.

Ten aanzien van de vaststelling van verweerder dat overtreding van de Flora- en Faunawet niet aan de orde is omdat de Flora- en Faunawet geen termijnen kent, verwijs ik naar mijn pleitnotitie die gehecht is aan de beschikking op bezwaar d.d. 2 augustus 2005.

Nu in de rooivergunning gebruik is gemaakt van de mogelijkheid in artikel 4.4.8. (bijzondere vergunningsvoorwaarden) van de APV om ter bescherming van in en rond de houtopstand voorkomende flora en fauna voorschriften te mogen opnemen op het niet uitvoeren van kapwerkzaamheden in het broedseizoen, vervalt hiermee de toepassing van de Flora- en Faunawet voor wat betreft de termijnstelling.

Blijft onverlet dat aan de zorgvuldigheid voorafgaande en tijdens de uitgevoerde werkzaamheden veel valt af te dingen. In dit verband verwijs ik naar mijn pleitnotitie en naar het proces-verbaal van de hoorzitting d.d. 24 mei 2005, beiden gehecht aan de beschikking op bezwaar, die ik verzoek ook hier als herhaald en ingelast te beschouwen.

Met nadruk wil ik wijzen op het feit dat al weken eerder dan 15 maart er al vogels broeden in het Schiebroekse Park; zoals Bosuil, Ransuil, Groene Specht, Grote Bonte Specht, Winterkoning, Heggemus, Merel, Staartmees, Matkop, Boomklever, Boomkruiper, Ekster, Zwarte Kraai. Met name nesten van in het Schiebroekse Park veel voorkomende broedvogels als Winterkoning, Heggemus, Staartmees en Boomkruiper zijn vrijwel onmogelijk te traceren, zonder zelf verstorend bezig te zijn.

Ambtshalve overweging.

In haar ambtshalve overweging acht verweerder het niet nakomen van de in het Convenant gemaakte afspraken weliswaar als onzorgvuldig, maar acht handhaving op grond van schending van de rooivergunning juridisch niet haalbaar.

Ik ben het daar niet mee eens.

Dit convenant is niet alleen een overeenkomst tussen natuurorganisaties en diverse vertegenwoordigers van de Klankbordgroep met het dagelijks bestuur.

Dit convenant dient tevens als toetsingskader voor de in de rooivergunning gemaakte afspraken tussen diverse natuurorganisaties en vertegenwoordigers uit de Klankbordgroep Schiebroekse Park (zie blz. 1 van de rooivergunning); hetgeen bevestigd wordt door o.a. de uitspraken van zowel de Rechtbank Rotterdam als van de Raad van State. Het bewust niet nakomen van de in de rooivergunning gemaakte afspraken is geen onzorgvuldigheid, maar een overtreding. In dit geval zelfs een (economisch) delict omdat het gaat om de onrechtmatige en totaal onnodige vernietiging van 46 economisch en ecologisch waardevolle en duurzame bomen zoals volgroeide Beuken en Eiken in vak 60 van de rooivergunning.

Zonder ons ingrijpen zouden de nu nog overgebleven bomen in de aangrenzende vakken 62,64 en 66 alsmede in de vakken 46 en 47 van de rooivergunning, te weten 220 bomen waarvan 91 Beuken en 100 Eiken, met boomvormers en al geheel onnodig zijn omgelegd.

Deze bomen blijven nu gespaard omdat het dagelijks bestuur tegenover de Raad van State, zich in allerlei bochten wringend om appellanten niet ontvankelijk te laten verklaren omdat alle bomen van de rooivergunning zouden zijn gekapt, noodgedwongen heeft moeten verklaren dat alle bomen die het dagelijks bestuur heeft willen kappen, zijn gekapt.¹³ Voor de vliegveiligheid vormen deze bomen geen gevaar, bovendien bevindt de helft daarvan zich buiten het 2% vlak.

Wij hebben grote moeite met de onrechtmatige kap van niet alleen de 46 bomen in vak 60 op 15 en 16 maart 2005, maar ook met de onnodige en zinloze kap van de aangrenzende 481 bomen ten zuiden van de Educatieve Tuin, in de vakken 49 t/m 54, 57 en 58.¹⁴

Nadrukkelijk wijs ik u er op dat de kap van deze bomen onnodig is geweest; zowel in het kader van de vliegveiligheid als in het kader van het Inrichtingsplan. Nieuwe feiten tonen dit namelijk aan. Ondanks dat de rooivergunning inmiddels onherroepelijk is wil ik deze nieuwe feiten als bewijsmateriaal aanvoeren omdat ik dit van belang vind voor de vaststelling van de economische en ecologische schade. Ik benadruk daarbij dat ons verzoek om een last onder dwangsom op te leggen van € 1.500,00 per omgelegde boom in de periode 15-16 maart 2005¹⁵, een schamele vergoeding is van de totale schade.

Nieuwe feiten.

Al eerder heeft het ons bevreemd, en dat hebben wij ook in de bezwaarprocedure aangevoerd, dat de prognoses van de boomhoogten die aangevoerd werden in de bij de rooivergunning van 1998 gebruikte kleurkaart¹⁶, niet kunnen kloppen met de hoogtemetingen van de Inspectie Verkeer en Waterstaat, Divisie Luchtvaart, (IVW) d.d. juni 2003¹⁷.

Dit is ook door appellanten aangevoerd tijdens de zitting bij de Raad van State op 18 maart 2005 maar de Raad van State heeft de metingen van juni 2003 niet getoetst omdat ook appellanten – ten onrechte blijkt achteraf – van oordeel waren dat 300 van de 2880 bomen inmiddels door het 2% vlak zouden zijn gegroeid.

De bewering van verweerder dat reeds 300 bomen een wezenlijk gevaar opleverden voor vliegveiligheid was voor de Raad van State, ondanks haar bekendheid met de metingen van juni 2003, één van de voornaamste redenen om het beroep van appellanten af te wijzen.

IVW metingen juni 2003 in vergelijking met IVW metingen juni 2002.

Pas zeer onlangs zijn wij in het bezit gekomen van de IVW metingen van juni 2002¹⁸. Het viel ons op dat in deze metingen, in tegenstelling tot die van juni 2003, de bovenleidingsportalen van de Hofpleinlijn, die op korte afstand staan van startbaan 06, een hoogteoverschrijding vertonen van 2,11 meter tot en met 3,60 meter. Navraag bij het IVW leerde mij dat alle bij het IVW bekende hoogtemetingen, voorafgaande aan die van juni 2003, dezelfde hoogteoverschrijdingen vertonen van deze portalen.

¹³ Bijlagen V – 5 t/m 10. Correspondentie appellant, verweerder en RvS wegens vermeende niet ontvankelijkheid appellant.

¹⁴ Bijlagen II – 4 t/m 7. Kaarten en lijsten met rooiplantekening, vakken en specificaties zuiden Educatieve Tuin.

¹⁵ Bijlage I – 5. Verzoek d.d. 16-03-05 om handhaving rooivergunning per onmiddellijk onder oplegging dwangsom € 1.500 per omgelegde boom.

¹⁶ Bijlage IV – 1. Kleurkaart behorende bij rooivergunning 1998 met prognoses toekomstige boomhoogten.

¹⁷ Bijlage IV – 4. Hoogtemetingen juni 2003. (Inspectie Verkeer en Waterstaat)

¹⁸ Bijlage IV – 3. Hoogtemetingen juni 2002. (Inspectie Verkeer en Waterstaat)

Ik heb vervolgens de obstakels die zowel in de metingen van 2002 als van 2003 genoemd worden met elkaar vergeleken¹⁹. Daarbij ben ik tot de conclusie gekomen dat de metingen van 2002 in vergelijking met die van 2003 een positief verschil in overschrijdingshoogte vertonen van maar liefst 7,12 meter tot en met 15,40 meter; al naar gelang de afstand tot de startbaan (het X-coördinaat).

Het X-coördinaat voor het Schiebroekse Park ligt rond de 92.000²⁰. Dit betekent dat in het 2%-vlak Schiebroekse Park al die jaren de overschrijdingshoogten van de bomen met een gemiddelde van zo'n 12-13 meter te hoog zijn aangegeven. Dit brengt de bewering van verweerder dat er reeds 300 bomen boven het 2% vlak zouden zijn uitgegroeid en dat de bomen alom in het park te hoog zouden zijn, in een geheel ander daglicht.

Ik wijs u er op dat verweerder tegenover de Rechtbank Rotterdam tijdens de zitting op 3 juni 2004 de hindernismeting van juni 2002 heeft gebruikt om met groene strepen in de kaart aan te tonen welke boomgroepen thans te hoog zijn.

Dit blijkt uit blz. 3 van de uitspraak van de Rechtbank Rotterdam d.d. 13 september 2004, VEROR 03/3726-VRE. (Bijlage V – 2.)

De deelgemeenteraad heeft destijds het inrichtingsplan met de daaraan verbonden kaalslag goedgekeurd juist vanwege het (vermeende) alom aanwezig zijn van te hoge bomen; omdat de deelgemeenteraad met het dagelijks bestuur van mening was dat het niet zinnig zou zijn om vanwege het alom aanwezig zijn van te hoge bomen het park steeds maar weer te ontwrichten met zware machines.

De deelgemeenteraad is bij de vaststelling van het inrichtingsplan d.d. 26 februari 2002 door onjuiste informatie misleid en op het verkeerde been gezet.

Hoewel ik mij er van bewust ben dat de rooivergunning van 19 juni 2003 op 6 juli 2005 bij uitspraak van de Raad van State kenmerk 200407645/1 onherroepelijk is geworden, biedt artikel 8.88 Algemene Wet Bestuursrecht op grond van nieuwe feiten de mogelijkheid om herziening van dit onherroepelijke besluit te vragen.

Dit zou m.i. ook kunnen gelden voor de eerste rooivergunning voor 630 bomen, verleend op 7 december 1998 welke rooivergunning op 27 juni 2000 onherroepelijk is geworden bij uitspraak van de Rechtbank Rotterdam kenmerk APV 98/2091. Voor deze rooivergunning is gebruik gemaakt van in mei 1996 door de Rijksluchtvaartdienst verrichte hoogtemetingen. Deze hoogtemetingen bleken voor de bomen in het “productiebos” (zie kleurkaart bijlage IV – 1, het groen ingekleurde driehoekige perceel ten noorden van de Doenkade) niet te kloppen. Voor de op 12 maart 2001 gerooide bomen in het productiebos is aangifte gedaan welke aangifte heeft geresulteerd in een strafzaak Parketnummer 434512-02, slachtoffernummer 02-02986/01. Deze strafzaak is ter terechtzitting d.d. 15 juli 2002 tot op de dag van vandaag “voor onbepaalde tijd aangehouden”.....

Ik acht het dan ook denkbaar dat u de verschillen tussen de metingen van juni 2002 (en alle daaraan voorafgaande metingen) met die van juni 2003 mee kan laten wegen in de overwegingen van uw besluit.

¹⁹ Bijlage IV – 2. Vergelijking hoogtemetingen juni 2002 en 2003.

²⁰ Bijlage IV – 5. Coördinatiepunt X91.900 Y442.400 westgrens Schiebroekse Park.

NAP-hoogtes.

Nog een enkel woord wil ik wijden aan het verschil in NAP-hoogtes; op grond waarvan zowel de voorzieningenrechter van de Rechtbank (VVEROR 03/3725-NAV) als de voorzitter van de Rechtbank (VEROR 03/3726-VRE) en de voorzitter van de Raad van State (200407645/1) het betoog van appellanten dat hier in het westen van het land bepaalde boomsoorten zoals Beuk en Eik slechts een maximale hoogte kunnen bereiken van 25-30 meter, hebben afgewezen op grond van het aanwezige verschil in NAP-hoogtes. Voorzover ik kan beoordelen is dit verschil verwaarloosbaar klein, zeker waar het de NAP-hoogtes betreffen in de vakken ten zuiden van de Educatieve Tuin, waar relatief veel duurzame bomen als Beuken, Eiken en Acacia's zijn geroid of geringd alsmede zelfs Meidoorns die nooit hoger zullen worden dan 15 meter. Volgens de mij ter beschikking staande gegevens is de NAP-hoogte van de startbaan van het vliegveld -4.9 meter en die van het Schiebroekse Park ten zuiden van de Educatieve Tuin -5.2 meter. Een verschil dus van 30 centimeter die bovendien in het voordeel uitvalt voor de toe te stane maximale boomhoogtes. Dit is naar mijn overtuiging een bewijs te meer dat in de vakken ten zuiden van de Educatieve Tuin 527 veelal duurzame bomen volkomen ten onrechte zijn geroid of geringd.

Conclusie:

- 46 bomen in vak 60 van de rooivergunning zijn op 15 en 16 maart 2005 in strijd met de in de rooivergunning opgenomen voorwaarde om in de broedtijd (15 maart-15 juli) geen werkzaamheden uit te voeren, geroid.
- 481 bomen in de vakken 49 t/m 54, 57 en 58 zijn in het kader van de vliegveiligheid en het Inrichtingsplan onnodig en zinloos geroid of geringd.

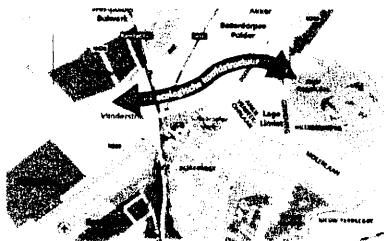
Ik verzoek u:

- De beschikking op bezwaar d.d. 2 augustus 2005 te vernietigen en in de zaak zelf te voorzien door alsnog de door de Stichting Natuurbescherming Vlinderstrik gevraagde last onder dwangsom te doen opleggen van € 1.500 per elke omgelegde boom die gedurende de periode van 15 en 16 maart 2005 in vak 60 van de rooivergunning in strijd met de in de rooivergunning opgenomen voorwaarde om tijdens de broedtijd (15 maart tot 15 juli) geen werk uit te voeren, is geroid.
- Alsnog een herplantplicht op te leggen met een substantieel aantal duurzame bomen voor de 527 bomen in de vakken ten zuiden van de Educatieve Tuin, die in het kader van de in de rooivergunning opgelegde voorwaarden en vanwege de vliegveiligheid en het Inrichtingsplan onrechtmatig en zinloos zijn geroid.
- In de overwegingen van uw besluit rekening te houden met het nieuwe feit van de aanzienlijke hoogteverschillen tussen de IVW metingen van 2002 (en alle daaraan voorafgaande metingen) met die van juni 2003; waardoor de overschrijdingen van de bomen in het 2% vlak Schiebroekse Park met een gemiddelde van 12-13 meter, tot zelfs 15,71 meter, te hoog zijn aangegeven.
- In de overwegingen van uw besluit rekening te houden met het feit dat het verschil in NAP-hoogtes verwaarloosbaar klein is en t.o.v. de startbaan zelfs in het voordeel uitvalt voor de toe te stane boomhoogtes.
- Verweerders in de proceskosten te veroordelen.

Hoogachtend,

J.H. Ochtman (gemachtigde)

Bijlagen: volgende Pagina.

Rechtbank Rotterdam
-Sector Bestuursrecht-
T.a.v. mevr. W.J. Kruin
Wilhelminaplein 100/125
Postbus 50951
3007 BM Rotterdam

Contactpersoon
J.H. Ochtman

Ons kenmerk
U/6013

Uw kenmerk
05/3912
VEROR VRLK T1

Bijlagen
10

Datum
3 maart 2006

Onderwerp
Nadere stukken beroep -zitting 21-03-06.

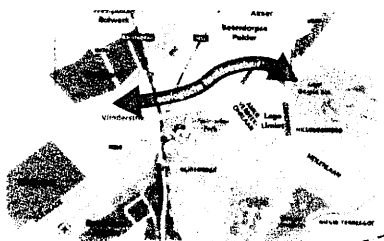
Geachte mevrouw Kruin,

Ter zake van ons beroep d.d. 5 september 2005, zitting 21 maart 2006 om 13:40 uur, zend ik u hierbij de volgende nadere stukken in tweevoud:

1. Een aan de hand van IVW metingen door mijzelf opgestelde specificatie van de (overschrijdings)hoogten Rotterdam Airport, gedurende jaren 2002, 2003 en 2005.
2. Meetlijst van de hindernismeting Rotterdam Airport, d.d. augustus 2005, van de Inspectie Verkeer en Waterstaat (IVW).
3. Tekening van de hindernismeting Rotterdam Airport, d.d. augustus 2005, van de Inspectie Verkeer en Waterstaat (IVW).
4. Tekening van de hindernismeting Rotterdam Airport, d.d. juni 2002, van de Inspectie Verkeer en Waterstaat (IVW).
5. MEMO van de griffier van de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek, d.d. 4 februari 2003, inzake bomenkap in het Schiebroekse Park.

Op deze stukken geef ik u hierbij de volgende toelichting:

1. In volgorde van de vaknummers heb ik naast elkaar gezet de hoogte-overschrijdingen gedurende de jaren 2002, 2003 en 2005. Het verschil in hoogte-overschrijdingen van het jaar 2002 met die van 2003 heb ik reeds in mijn beroep aangegeven. Volgens mededeling van de heer J. van Rosmalen van de IVW (telefoon: 023-5663137) vindt dit zijn oorzaak in het feit dat in 2002 nog het hindernisprogramma 3A startbaan 06 is toegepast. Hierbij is uitgegaan van het 1,2% vlak, dus niet van het 2% vlak. De hindernismeting op grond van het 1,2% vlak heeft wel een publicatieplicht, maar heeft voor wat betreft Rotterdam Airport geen consequenties voor de aanpassing van de hindernissen. Dit is wel het geval met het 2% vlak zoals is toegepast vanaf 2003 in het programma 3B drempel 24; aldus de heer van Rosmalen. Het valt daarbij op dat duizenden bomen in de vakken ten zuiden en oosten van de Educatieve Tuin, die zelfs in de hindernismeting van 2002 (zie tekening bijlage 4) geen enkele overschrijding vertoonden, zijn gerooid, terwijl uit de metingen van 2005 (bijlagen 2 en 3) blijkt dat er nu heden ten dage nog steeds een aanzienlijk aantal bomen staan met overschrijdingen van wel tot 16,56 meter.
2. De meetlijsten van de hindernismeting augustus 2005 heb ik op 22 december 2005 van de IVW ontvangen als zijnde op dat moment de nieuwste obstakelmeting.
3. De in bijlage 1 genoemde vaknummers verwijzen naar de vaknummers in de tekeningen. De begrenzingen van het 2% vlak verschillen aanzienlijk met die van de hindernismeting juni 2002, programma 3A startbaan 06.

STICHTING NATUURBESCHERMING
VLINDERSTRIK

Larikslaan 138
3053 LE Rotterdam

Tel/fax: 010-4226671
E-mail: info@vlinderstrik.net
Website: www.vlinderstrik.net

4. Deze kaart van juni 2002 is door verweerder ter zitting Rechtbank Rotterdam d.d. 3 juni 2004 (procedure 03/3726) gebruikt om met groene strepen aan te tonen dat er in het Schiebroekse Park reeds 300 bomen aanzienlijk boven het 2% vlak zouden uitsteken; tot wel 20 meter. Uit metingen van 2003 blijkt echter dat de in deze kaart genoemde vakken nrs. 870, 778, 915, 916 en 917 geen of geen noemenswaardige overschrijdingen vertoonden, terwijl de overschrijdingen in andere vakken hooguit tot 9 meter bleken te zijn geweest. Uit deze kaart blijkt ook zonneklaar dat, ondanks dat de overschrijdingen met zo'n 15 meter te hoog zijn aangegeven, zelfs in deze omstandigheid geen hindernissen zijn gemeten ten zuiden en oosten van de Educatieve Tuin.
5. Het Memo van de griffier van de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek heb ik u reeds toegezonden als bijlage III-1 in mijn beroepschrift. Uw speciale aandacht wil ik nog vragen voor het feit dat de deelraad op 26 februari 2002 het Inrichtingsplan 2%-vlak heeft vastgesteld met o.a. het besluit om aan de zuidkant de beuken te behouden (zie midden blz. 2). De rooivergunning voorziet echter aan de zuidkant in het rooien van in totaal 311 beuken, waarvan er slechts 91 zijn blijven staan in de rooivergunning-vakken nrs. 46,47,62 en 64 (zie bijlage II-5 van mijn beroep). De rooivergunning wijkt dus af van het Inrichtingsplan.

Uit bovenstaande stukken trek ik eens te meer de conclusie dat er geen enkele rechtvaardiging bestond om in de vakken ten zuiden van de Educatieve Tuin in totaal 527 bomen te rooien (210 beuk) en waarvan in vak 60, in strijd met de in de rooivergunning opgenomen voorwaarde, 46 bomen (33 beuk) op 15 en 16 maart 2005 in het broedseizoen zijn geroid.

Hoogachtend,

Namens Stichting Natuurbescherming Vlinderstrik

J.H. Ochtman (voorzitter - gemachtigde)

Bijlagen: 10x

Rechtbank Rotterdam
-Sector Bestuursrecht-
Zitting van dinsdag 21 maart 2006 om 13:40 uur.

<u>Gemachtigde</u>	<u>Ons kenmerk</u>	<u>Uw kenmerk</u>	<u>Bijlage</u>	<u>Datum</u>
J.H. Ochtman	U/6016	05/3912 VEROR VRLK T1	geen	21-03-06

Onderwerp

Pleitnota van de Stichting Natuurbescherming Vlinderstrik inzake handhaving van de op 19 juni 2003 door het dagelijks bestuur van de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek verleende rooivergunning voor het kappen van 2.880 bomen in het 2%-vlak van het Schiebroekse Park.

Aan de orde is het in strijd met de in de rooivergunning opgenomen voorwaarde, om niet te kappen in de broedperiode (15 maart – 15 juli), het kappen van 33 Beuken, 5 Eiken en 8 Elzen in vak 60 van de Rooivergunning, op 15 en 16 maart 2005.

De onderhavige rooivergunning is gebaseerd op het Verdrag van Chicago dat bepaalt dat de aan- en afvliegroute van een vliegveld obstakelvrij dient te zijn. De daarvoor toepasselijke regelgeving in de APV, artikel 4.4.4 lid 4 sub c, is echter als zodanig niet opgenomen in de rooivergunning. Een aanwijzing van de Inspectie van Verkeer en Waterstaat, in het kader van handhaving van de vliegveiligheid, ontbreekt als bijlage in de rooivergunning. Vergunninghouder heeft er voor gekozen om de rooiaanvraag in te dienen op grond van een overleg met diverse natuurorganisaties en vertegenwoordigers uit de Klankbordgroep Schiebroekse Park. Dit is ook als zodanig erkend in de uitspraken van zowel de Rechtbank als van de Raad van State. Echter, het steeds terugkomende betoog van verweerders dat zij ingevolge het imperatieve karakter van artikel 4.4.4 lid 4c van de APV geen enkele beleidsruimte zouden hebben blijkt niet te kloppen. Immers, volgens metingen van augustus 2005 die ik u op 3 maart 2006 als nagekomen stuk heb toegezonden, blijkt dat er o.a. in de omgeving van het Schiebroekse Park nog steeds een aanzienlijk aantal obstakels staan die ongemoeid zijn gebleven. Daarentegen is een aanzienlijk aantal duurzame en langzaam groeiende bomen zoals Beuken en Eiken geroid terwijl zij zelfs op grond van overigens onjuist toegepaste metingen van juni 2002 – de bomen zijn hier zo'n 10 tot 15 meter te hoog aangegeven! – daarvoor beslist niet in aanmerking kwamen. Hoewel wellicht niet relevant m.b.t. het imperatieve karakter van artikel 4.4.4 lid 4c, wil ik nog opmerken dat deze bomen ook niet voor rooi in aanmerking kwamen in het kader van onderhoud en zelfs niet in het kader van het Inrichtingsplan voor zover het de Beuken betreft.

Mijn conclusie is dat er oneigenlijk gebruik is gemaakt van het Verdrag van Chicago en gezien de gevoeligheid in het kader van de vliegveiligheid is dit een zeer kwalijke zaak. Een voorbeeldstelling acht ik hier zeker op zijn plaats.

Ik herhaal dan ook onze verzoeken:

1. Alsnog een last onder dwangsom van € 1500,00 op te leggen voor elke boom die gedurende de periode van 15 en 16 maart 2005 in strijd met de in de rooivergunning opgenomen voorschriften is omgelegd, te weten 46 bomen. Te betalen aan onze Stichting; wij zijn immers statutair verplicht het geld aan te wenden overeenkomstig onze statutaire doelstellingen.
2. Te bepalen dat het dagelijks bestuur van de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek aan vergunninghouder een herplantplicht oplegt voor ten minste 527 duurzame bomen zoals Beuken en Eiken.
3. Te bepalen dat verweerder de door ons betaalde proceskosten en griffierechten aan ons vergoedt.

J.H. Ochtman (voorzitter – gemachtigde)

MEMO

Aan : Leden deelraad deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek
Van : Griffier

Datum : 4 februari 2003

Onderwerp : Verzoek interpellatie Schiebroekse Park

Aanleiding

De fractie van Groen Links heeft een interpellatie aangevraagd over de bomenkap in het Schiebroekse Park.

Procedurale afwikkeling interpellatieverzoek

Het recht van interpellatie is geregeld in artikel 44 RvO dat op zijn beurt is gebaseerd op artikel 155 Gemeentewet. Het gaat om het recht van een volksvertegenwoordiger om tijdens een vergadering van de deelraad over een niet geagendeerd onderwerp inlichtingen aan het DB of de voorzitter van het DB te vragen.

Een verzoek tot interpellatie moet tenminste 48 uur voor aanvang van de vergadering schriftelijk worden ingediend. In het verzoek moeten het onderwerp en de te stellen vragen duidelijk omschreven worden. Het verzoek van Groen Links voldoet aan deze vormvereisten.

Om het recht van interpellatie uit te oefenen is het "verlof" van de deelraad nodig. Dat betekent dat de voorzitter van de deelraad het verzoek bij agendapunt 2 in stemming zal brengen. Om daar als deelraad een afgewogen oordeel over te kunnen vellen is in dit memo getracht om het probleem nog even kort te schetsen.

Wettelijk kader

In het Verdrag van Chicago – geïmplementeerd in de Wet Luchtvaart en de gemeentelijke APV – wordt bepaald dat het luchtruim boven het 2% hellingsvlak bij het einde van de start- en landingsbanen van luchtvaarterreinen (zoals Rotterdam Airport) obstakelvrij moet worden gehouden. De Rijksluchtvaartdienst controleert dit.

Gemeentewerken, de beheerder van de gemeentelijke buitenruimte, is verplicht om er zorg voor te dragen dat dit zgn. 2%-vlak obstakelvrij wordt gehouden. Als dat betekent – wat het geval is – dat er bomen gekapt (daaronder begrepen vellen, rooien, ringen en verplanten) moeten worden, dan moet Gemeentewerken een kapvergunning ex artikel 4.4.2, eerste lid APV aanvragen. Het afgeven van kapvergunningen is een bevoegdheid van het Dagelijks Bestuur.

In de APV wordt bepaald dat de kapvergunning verleend moet worden, indien die wordt gevraagd ter voldoening aan de geldende eisen volgens het Verdrag van Chicago. Wel bestaat er een mogelijkheid om de kapvergunning onder voorwaarden te verstrekken. Zo kan een herplantplicht worden opgelegd. Zo'n herplantplicht wordt opgelegd na het inwinnen van het advies van Gemeentewerken. Daarbij wordt ook rekening gehouden met de bepalingen van de Flora- en Faunawet.

Inmiddels is namelijk duidelijk geworden dat in het 2%-vlak van het Schiebroekse Park diverse door de Flora- en Faunawet beschermde plant- en diersoorten voorkomen. Dit impliceert o.a. dat er geen werk in de broedtijd (15 maart tot 15 juli) kan worden uitgevoerd.

Verder zal er, zoals het er nu uitziet, een ontheffing nodig zijn voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Deze ontheffing wordt normaliter alleen verleend onder het gelijktijdig opleggen van compensatiemaatregelen. Bevoegd gezag voor de ontheffing is LASER, een agentschap van het ministerie van LNV. De ontheffing dient door Gemeentewerken, als beheerder van de openbare ruimte, te worden aangevraagd.

Zowel tegen het besluit om een kapvergunning te verlenen als het besluit om al of niet ontheffing van de Flora- en Faunawet te verlenen, staan de normale juridische bezwaar- en beroepsmogelijkheden open. Dat geldt zowel voor Gemeentewerken als beheerder van de openbare ruimte, als voor Rotterdam Airport als voor individuele belanghebbenden. Niet irrelevant is bovendien dat de deelgemeente zelf bezwaar of beroep kan aantekenen tegen het wel of niet c.q. onder voorwaarden verlenen van de ontheffing van de Flora- en Faunawet.

Inhoudelijke informatie Schiebroekse Park

Het Schiebroekse Park ligt deels in het 2%-vlak. Medio jaren negentig is geconstateerd dat bomen in het park door het 2%-vlak heen staken. Dat heeft in eerste instantie geleid tot een kapvergunning voor 630 bomen (bekrachtigd door de Rechtbank Rotterdam).

Inmiddels is uit een inventarisatie van Gemeentewerken gebleken dat circa 3500 bomen deels nu al en deels in de zeer nabije toekomst door het 2%-vlak zullen gaan heen steken.

Gemeentewerken is dan ook voornemens om ook voor deze bomen een kapvergunning aan te vragen.

Op 26 februari 2002 heeft de deelraad – met 11 stemmen voor en 3 tegen – onder andere besloten om het Inrichtingsplan 2%-vlak vast te stellen. Dit plan voorziet in een herinrichting van dit deel van het Schiebroekse Park, nadat de noodzakelijke rooiwerkzaamheden zijn uitgevoerd. Onder andere werd daarbij besloten om:

- de west- en oostkant van het 2%-vlak te beplanten met essenhakhout;
- aan de zuidkant de beuken te behouden;
- aan de noordkant ter hoogte van het weiland halfopen beplanting met gevarieerde boomsoorten aan te brengen en hierover te overleggen met de klankbordgroep;
- tussen de Doenkade en het fietspad gedeeltes dicht te zetten met essenhakhout om de Doenkade zoveel mogelijk af te schermen, maar daarbij wel rekening te houden met veiligheid en zichtlijnen.

Verder adviseerde de toenmalige commissie ROB om het rooien van de bomen geleidelijk te laten plaatsvinden. Het toenmalige DB deed de toezegging om een aantal varianten uit te werken en dit later ter politieke besluitvorming voor te leggen.

Stand van de besluitvormingsprocedure

Zoals gezegd heeft de deelraad op 26 februari 2002 het Inrichtingsplan 2%-vlak vastgesteld. Politiek betekent dit plan dat de deelraad met het DB heeft afgesproken dat Gemeentewerken – na het kappen van de bomen in het 2%-vlak – moet herplanten conform het inrichtingsplan. Het inrichtingsplan wordt straks als het ware door het DB als voorwaarde aan de – nog te verlenen – kapvergunning verbonden. Overigens is op dit moment (nog) onduidelijk of dit inrichtingsplan, dat dateert van vóór de inwerkingtreding van de Flora- en Faunawet, voldoende is om de benodigde ontheffing van die Flora- en Faunawet te kunnen verkrijgen.

Na de vaststelling van het Inrichtingsplan heeft het DB advies ingewonnen om de financiële, juridische, procedurele en technische consequenties van het rooien van de bomen – dat voorafgaat aan de herinrichting van het 2%-vlak – te kunnen afwegen. Begin januari 2003

heeft het Ingenieursbureau van Gemeentewerken zijn onderzoek afgerond en advies uitgebracht.

1. In het advies wordt – alles afwegende – gepleit voor het uitvoeren van de rooiwerkzaamheden in één werkgang in het najaar van 2003. Afhankelijk van de bezwaarprocedure kan worden uitgeweken naar het najaar van 2004.
2. De voordelen van twee werkgangen worden als te beperkt betiteld om voor deze werkwijze te kiezen.
3. Het zgn. “Plan der geleidelijkheid” uit 1998, dat voorziet in het “uitsmeren” van de werkzaamheden over 15 jaar, wordt afgewezen, omdat de voordelen (minder ingrijpende verandering in het aanzicht van het park, ecologisch minder grote nadelige effecten) niet opwegen tegen de nadelen (extra kosten, schade aan opgeknapte paden, niet voldoen aan wettelijke – bij de rechter af te dwingen – verplichtingen volgens het Verdrag van Chicago).

Inmiddels is de portefeuillehouder op basis van het advies in overleg getreden met de Klankbordgroep en met Gemeentewerken, als beheerder van de openbare ruimte en – straks – aanvrager van de kapvergunning en de ontheffing van de Flora- en Faunawet. Op dit moment ligt er nog geen formele aanvraag voor een kapvergunning. Evenmin ligt er een formele aanvraag om ontheffing van de Flora- en Faunawet.

Bevoegdheden DB en Deelraad

Het DB is het formeel bevoegde bestuursorgaan waar het gaat om het verlenen van de kapvergunning. Dat betekent dat het opleggen van voorwaarden, zoals de herplantplicht en het tempo waarin gerooid mag worden, eveneens de bevoegdheid van het DB is. Het verlenen van de ontheffing van de Flora- en Faunawet is noch een bevoegdheid van het DB noch een bevoegdheid van de deelraad. Ook zijn DB en deelraad geen aanvrager van een dergelijke ontheffing: dat moet Gemeentewerken doen.

De deelraad heeft formeel slechts een politieke en geen bestuurlijke betrokkenheid bij de problematiek. Dat betekent dat de deelraad alleen aan het DB kan vragen om rekening te houden met de gevoelens van de deelraad.

Het DB heeft vervolgens een eigen verantwoordelijkheid om daar in het kader van de uiteindelijke juridische procedures wat mee te doen. De uiteindelijke besluitvorming kan vervolgens achteraf door de rechter worden getoetst.

Daarnaast kan het DB gevraagd of ongevraagd politiek verantwoording afleggen aan de deelraad over de genomen besluiten. Het is vervolgens aan de deelraad om daar politieke consequenties uit te trekken.

Uit: Postiljon van 19 februari 2003.

Bijlage III - 3

Natuurlijke liefhebbers en deelgemeente komen nader tot elkaar in het Schiebroekse Park

SCHIEBROEK -Na de gesprekken en de wandeling van zaterdagochtend 15 februari laat het zich aanzien dat deelgemeente en natuurgroeperingen een heel stuk nader tot elkaar zijn gekomen. Zoals de zaken er nu voorstaan lijkt er een convenant te komen over de aanpak van het Schiebroekse Park dat door alle belanghebbenden getekend zal worden. Na de broedperiode en de zomer kan dan met de werkzaamheden worden begonnen.

Rond de tafel scharden zich die ochtend Dick Barendrecht, deelgemeenteraadslid met in zijn portefeuille wonen en buitenruimten, Mark Groenewoud van de werf Hillegersberg-Schiebroek, Harm van der Valk en Erik Kortlandt van Gemeentewerken (ecologische en natuurtechnische zaken), Rien van der Vorm en Ariaan van Ballegooien van Natuur- en Vogelwacht Rotta, Peter van Dalen van de Vleermuiswerkgroep Nederland en tevens namens de Boomridders, Desi Bezemer van Behoud Schiebroekse Park, Lilian van der Horst van Natuur en Milieu Noordrand en Dominique Bezemer als belangstellend toehoorder.

Transformatie

Op tafel lag de Transformatie Schiebroekse park e.o.; een advies over ingrijpen in het bomenbestand. Kortlandt is de opsteller van dit advies: "Snel ingrijpen is geboden. Dat is niet alleen een verplichting, maar ook noodzaak. Daarbij denken we niet alleen aan het groen en de bomen, maar ook aan de slecht begaanbare paden. Er moet hoognodig werk van gemaakt worden. De voorkeur gaat uit naar aanpak in één werkgang, waarbij we willen proberen de ecologische schade zo beperkt mogelijk te houden. Bovendien kunnen we dan binnen het gestelde budget van vier miljoen blijven."

Het plan der geleidelijkheid komt ook ter sprake: "Geen realistische oplossing, omdat we er dan een jaar of vijftien over doen. Het streven is om de herinrichting van het Schiebroekse Park en het groot onderhoud voltooid te hebben in 2005 voor het einde van de huidige bestuursperiode in de deelgemeente."

Mede in verband met de bodemstructuur bleek ook de klankbordgroep voorkeur uit te spreken voor die ene werkgang in plaats van twee. Op voorhand wilde men, als alles volgens afspraak gebeurt, geen bezwaar maken tegen de nu nog niet aangevraagde kapvergunning.

Peter van Dalen bracht herplant van de inmiddels reeds omgehaalde 630 bomen ter tafel.

"Voor we verder gaan moet eerst elke boom bekeken worden. Moet die om en waar kan herplanting plaatsvinden. Een selectief bomenbeleid vraagt om zorgvuldige aandacht: moeten we rooien, toppen en lieren of knoppen." Ook van gemeentewege was men het er over eens, dat zoveel mogelijk ondergroei gespaard moest worden.

Opstap

De jassen werden aangetrokken, waarna de wandeltocht door het park begon. Met potlood en papier in de aanslag werd kritisch en weloverwogen gekeken, genoteerd en gediscussieerd. Met als eindresultaat, dat iedereen zijn of haar bevindingen en voorstellen op papier zet. Naar aanleiding van alle bevindingen en aanbevelingen zal een convenant worden opgesteld dat vervolgens wordt voorgelegd aan alle partijen. Na goedkeuring zal men het (naar verwachting medio maart) ondertekenen, waarna men samen verder kan.